

Verslag portefeuillehoudersoverleg Energietransitie

Aanwezig:

Rik Thijs	Eindhoven (voorzitter)
Hetty van der Hamsvoort	Bladel (vice voorzitter)
John Bankers	Asten
Lindy Wijnen	Bergeijk
Karel Boonen	Cranendonck
Tom Oomen	Deurne
Steven Kraaijeveld	Eersel
Frans Stravers	Geldrop-Mierlo
Martien Bankers	Gemert-Bakel
Maaïke van Breugel – Smolders	Heeze-Leende
Arno Bonte	Helmond
Joan Briels	Laarbeek
Sandor Löwik	Nuenen
Paul van den Biggelaar	Oirschot
Peter van de Noort	Reusel de Mierden
Willem van Doorn	Somerens
Rens Pijnenburg	Valkenswaard
Mariëtte Giesbertz	Veldhoven
Maarten Pieters	Waalre
Robert Aerts	Enexis
Willem de Graaff	Provincie Noord-Brabant

Afwezig:

Jan Willem Slijper	Best
Martien Bankers	Gemert-Bakel
Martijn Tholen	Waterschappen

1. Opening en vaststellen agenda

- De voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.
- Het verslag van het poho energietransitie van 28 mei is ongewijzigd vastgesteld. De actiepunten staan in de onderstaande tabel.

Datum	Actie	Status/planning
Aanpassen informatiebrieven met gemeenten Someren, Veldhoven, Bladel en Eindhoven	Trekker MRE	Brieven zijn aangepast en ambtelijk gedeeld
Afstemming met TenneT m.b.t. het aanleveren van de benodigde gegevens voor de MIRT-studie.	Voorzitter poho	Is gebeurd. Terugkoppeling geweest in vorige Stuurgroep
Vanuit Veldhoven is de vraag gesteld of de blokstroomregeling van Enexis al in werking is. Enexis geeft aan hierop terug te komen.	Enexis	Vanuit Enexis is contact geweest met Veldhoven.
Consequenties overbelasting stroomnet	MRE	Staat op de agenda (agendapunt 4).

2. Route vervolg RES 1.0

Toelichting:

De eerste bouwstenen en planning voor de opvolger van de RES 1.0 zijn vastgesteld en verwerkt in de memo 'Route vervolg RES 1.0'. Daarbij is afgesproken dat in september een keuze wordt gemaakt voor de naam van het nieuwe beleidsdocument, waarbij het programmteam de naam 'RES 2.0: Toekomstbestendig energiesysteem MRE' adviseert.

Daarnaast is het proces rond het MRE-overdrachtsdocument toegelicht. Dit document, met bijdragen vanuit alle programma's, biedt een terugblik, actuele kwesties en adviezen voor de nieuwe bestuursperiode. Het wordt gepresenteerd tijdens de Regioconferentie van 19 november en ter vaststelling voorgelegd in het AB van 17 december.

Bespreking:

- Er zijn reacties besproken op de concepttekst van het MRE overdrachtsdocument. Zo is genoemd dat het belang van het regionaal oppakken van het thema sterker naar voren mag komen. Ook wordt aangegeven dat de onderwerpen innovatie, energiearmoede en brede welvaart sterker naar voren mogen komen. Ook komen de behaalde resultaten voor Gebouwde Omgeving onvoldoende naar voren
- Er zijn verschillende onderbouwingen benoemd voor het al- dan niet hanteren van de titel RES 2.0. We willen blijven uitstralen dat we ons blijven inzetten voor de ambitie van 2 TWh voor grootschalige opwek, alleen lijkt deze ambitie niet te worden gehaald voor 2030. Daarmee is een nieuwe doelstelling in de tijd nodig. In die situatie lijkt de titel RES 2.0 als opvolger van de RES 1.0 toepasselijk.
- Het voorstel wordt ingebracht om het thema klimaatadaptatie erbij te nemen, en dus te komen tot een 'REKS' (zoals in Hart van Brabant). Het onderwerp klimaatadaptatie lijkt echter logischer belegd bij het programma Vitaal landelijk gebied.
- Vanuit de provincie wordt erop gewezen dat het gebruik van de titel RES 2.0 het gesprek in Provinciale Staten een andere draai kan geven dan als een andere titel wordt gebruikt die niet refereert aan de RES 1.0.

Conclusie:

- Het poho heeft kennisgenomen van het proces richting de actualisatie van de RES, zoals beschreven in de memo 'Route vervolg RES 1.0'
- Hoewel er discussie is geweest over het gebruik van de titel RES 2.0, zijn er geen grote bezwaren geuit tegen het ambtelijk voorstel en wordt het voorstel breed onderschreven. Het poho stemt daarom in met de voorgedragen titel: 'RES 2.0: Toekomstbestendig energiesysteem MRE'. Mocht daar aanleiding toe zijn is het nog mogelijk om later deze naam te wijzigen.
- De reacties op de concepttekst voor het MRE overdrachtsdocument worden verwerkt in de volgende versie van dat document.

3. Energiesysteem: MIRT actualisatie

Toelichting:

Het afgelopen half jaar is gewerkt aan de actualisatie van de MIRT-verkenning voor de regio, met specifieke aandacht voor de impact van regionale ontwikkelingen op het

elektriciteitsnetwerk. Dit onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met Enexis en CE Delft, heeft inzicht gegeven in mogelijke keuzes en hun gevolgen.

In het combi-poho van 3 september is een toelichting gegeven op de concept producten die zijn opgeleverd. Er wordt nog gewerkt aan een afspraken set richting het BO MIRT van november.

Besluitvorming over energie/aanpak netcongestie vindt plaats via de daarvoor bestemde tafels (BBOE, MIEK), waarbij voor het hoogspanningsnetwerk al actuele afspraken zijn gemaakt in het BO Brainport van 25 juni 2025.

Het poho is gevraagd om te reflecteren op de resultaten van de MIRT-actualisatie en het onderdeel energie uit het concept onderzoeksrapport te onderschrijven.

Bespreking:

- Er is een goede actualisatieslag gemaakt. Wel is er nog ruimte voor verbetering op het gebied van integraliteit. Zo is de koppeling met raakvlakken op het gebied van mobiliteit en werklocaties nog beperkt.
- Meer aandacht is gewenst voor andere vormen van energie die potentieel een bijdrage kunnen leveren aan het energievraagstuk, en de energie-(on)afhankelijkheid van de regio. Dit is echter buiten de scope van de MIRT actualisatie.
- Dit is de eerste keer dat het energiesysteem op de agenda van het BO-MIRT staat. De huidige fase kan daarom worden gezien als een eerste stap.
- Het is belangrijk dat in de stukken duidelijk naar voren moet komen dat energie randvoorwaardelijk is voor de ontwikkeling van de regio.
- Bestuurlijke afspraken zullen worden ingebracht via de nMIEK-tafel en andere ruimtelijke tafels, waar besluiten over het energiesysteem worden genomen. Daarnaast zijn drie prioritaire lijnen benoemd: innovatie (bijvoorbeeld het slimmer organiseren van energy hubs), capaciteitsvraag bij gemeenten en pleiten voor een gebiedsfonds voor versnelling projecten (zoals in de casus Maarheeze) .
- Het komen tot nieuwe Rijk-regio afspraken is een proces van meerdere fasen. In de komende tijd kunnen teksten nog wijzigen. Er komt een terugkoppeling van de daadwerkelijke afspraken in het BO Brainport en BO-MIRT.

Conclusie:

- Het poho onderschrijft de hoofdlijn van deel B van de MIRT actualisatie voor het onderdeel energie
- Het poho heeft input gegeven voor de nieuwe afspraken tussen rijk-regio.

4. Energiesysteem: Positionering t.a.v. overbelasting elektriciteitsnet

Toelichting:

In het poho energietransitie van 28 mei heeft Enexis de bestuurders ingelicht over de mogelijke risico's op overbelasting die zij voorzien. Vanuit het poho kwam de vraag hoe wij als gemeenten om moeten gaan met deze informatie. Om tot een uniforme lijn te komen is hiervoor een voorzet gemaakt. De uitgangspunten zijn:

- Verantwoordelijkheid daar waar die hoort;

- Transparantie
- Handelingsperspectief

Aanvullend heeft Enexis op 21 augustus de betreffende gemeenten geïnformeerd waar ook risico's zijn voor overbelasting op afname voor de komende winterperiode.

De memo 'Positionering gemeenten t.a.v. risico op overbelasting netwerk' is ter bespreking geagendeerd.

Bespreking:

- Gevraagd wordt in hoeverre de Veiligheidsregio en burgemeesters bij het onderwerp zijn betrokken. Het is belangrijk dat er goede afstemming is Enexis en de Veiligheidsregio/burgemeesters.
- Enexis geeft aan dat eventuele afschakeling doorgaans kortdurend is en van beperkte omvang, waardoor noodaggregaten nauwelijks van belang zijn omdat vitale functies niet uitvallen. Grotere stroomstoringen zijn echter niet uit te sluiten en raken dan ook vitale functies. Dit is nu ook al het geval bij reguliere storingen.

Conclusie:

- Het poho onderschrijft de uitgangspunten zoals ze zijn opgesteld.
- De voorzitter van het poho energietransitie neemt contact op met de voorzitter van de Veiligheidsregio over de mededeling vanuit Enexis, zodat de Veiligheidsregio ook bestuurlijk in positie wordt gesteld.

5. MRE Stimuleringsfonds

Toelichting:

Wethouder Martijn de Kort heeft een toelichting gegeven op het MRE Stimuleringsfonds. Hij lichtte toe wat het fonds inhoudt, waarvoor het kan worden ingezet en gaf voorbeelden van succesvolle projecten en samenwerkingen die dankzij het fonds tot stand zijn gekomen. Het doel is om meer bekendheid te geven aan het fonds en de kansen die het biedt binnen het thema energietransitie

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de kansen vanuit het MRE Stimuleringsfonds.

6. Warmte: Eerste resultaten geothermische SCAN boring

Toelichting:

Milan Brussee van EBN heeft een toelichting gegeven op de voorlopige resultaten van de proefboring in Stad van Gerwen. De proefboring is gedaan binnen het SCAN project, dat als doel heeft om aardlagen in Nederlandse gebieden waar nog weinig over bekend is beter in kaart te brengen. Aangegeven is dat voor de boring in de buurt van Bladel in het huidige SCAN programma geen budget is, dus er is een kleine kans dat daar dit jaar of volgend jaar een geothermische proefboring plaats vindt.

De resultaten uit de proefboring in Stad van Gerwen lijken voorzichtig positief. De boorgatmetingen en analyses van de boorkernen tonen dat het belangrijkste doelreservoir, de Formatie van Breda, dik en zandig is ontwikkeld en waterdoorlatend, waardoor technisch gezien warmtewinning mogelijk is, van een temperatuur tussen de 22 en 25 graden Celsius.

Twee andere onderzochte lagen, het Laagpakket van Voort en het Laagpakket van Berg, bleken weinig doorlatend en zijn niet getest.

Bespreking:

- Op basis van de eerste beschikbare resultaten durft EBN voorzichtig positief te zijn. Nog niet alle analyses zijn echter afgerond.
- De data van EBN zijn niet zodanig bruikbaar dat gemeenten direct conclusies kunnen trekken. Eind dit jaar wordt een resultatenstudie uitgevoerd door een andere partij, die de resultaten kan vertalen naar bruikbare data voor gemeenten/RES-regio's. Dit gebeurt in het kader van het Actieplan versnelling geothermie van de provincie Noord-Brabant.
- Vanuit de gemeente Bladel is gevraagd om EBN contact op te laten nemen met betrekking tot de geplande boring in de Kempen.

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de laatste ontwikkelingen rond geothermie in Zuidoost Brabant. De provincie schetste de acties die worden opgepakt in het kader van het Actieplan versnelling geothermie. Geothermie wordt gezien als een belangrijke potentiële bron in de energietransitie. Dit onderzoek levert input op voor een potentiëlenkaart, die inzicht zal gaan geven in waar kansen liggen. Een vervolgvraag is vervolgens hoeveel warmte er daadwerkelijk gewonnen kan worden. Het Actieplan geothermie kent een lange voorbereiding en zal ook in de uitvoering de nodige tijd vergen; resultaten laten dus nog even op zich wachten.

7. Grootschalige opwek: Terugkoppeling Grootschalige opwek / windprojecten

Toelichting:

In de Voortgangsrapportage RES MRE 2025 is vastgesteld dat het regionale bod voor grootschalige opwek niet gehaald zal worden voor 2030 als er geen extra inzet plaatsvindt. Naar aanleiding daarvan is een plan van aanpak opgesteld en besproken in de stuurgroep energietransitie. Eind juni zijn aansluitend bestuurlijke gesprekken gevoerd met de gemeenten Bergeijk en Someren over de kansen en uitdagingen rond hun windprojecten. Deze projecten kunnen een essentiële bijdrage leveren aan het regionale bod, maar vragen veel van de gemeentelijke organisatie. Voor nu is er geen behoefte aan directe ondersteuning vanuit de regio, al liggen er wel mogelijkheden op het gebied van kennisdeling en het versterken van het lokale verhaal richting draagvlak. Wethouder Hetty van der Hamsvoort gaf hierover een korte terugblik.

Bespreking:

- Uit eerdere gesprekken blijkt geen directe behoefte aan ondersteuning bij gemeenten.
- Vanuit Someren wordt aangegeven dat in de volgende raadsvergadering een besluit wordt genomen of de provincie vanuit Someren het advies krijgt de regio over het vergunningentraject over te nemen, maar de belangenbehartiging van inwoners bij de gemeente te houden.
- Vanuit Bergeijk wordt aangegeven dat de gemeente bezig is met een deskstudie, op basis waarvan een nieuwe energiestrategie wordt opgesteld. De provincie heeft

aangegeven geen project-MER maar een plan-MER voor dit traject te starten; de precieze uitwerking hiervan is nog niet bekend. Het participatietraject wordt gezien als belangrijk aandachtspunt, waarbij afstemming tussen de verschillende processen zo goed mogelijk moet plaatsvinden.

Conclusie:

Het poho heeft kennisgenomen van de resultaten van de gevoerde gesprekken in Bergeijk en Someren.

8. Ingekomen stukken en mededelingen

- De terugkoppeling van de overige MRE poho's is ter kennisname gedeeld.
- Stand van zaken Warmtebronnenstrategie
Greenvis/APPM heeft een rapport opgeleverd dat niet volledig aan de verwachtingen voldoet. Met name de kosten-batenonderbouwing is beperkt. Voordat een bestuurlijk gesprek wordt gestart, is daarom verdiepend onderzoek nodig. De lijnen hiervoor zijn uitgewerkt in de memo, met als doel goed onderbouwde en geverifieerde systeemkeuzes te kunnen maken. De oproep om de ambtelijke informatiestroom beter te organiseren wordt meegenomen.
- Memo Effect Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (windenergie)
In deze memo is uitgewerkt wat de mogelijke effecten zijn van de aanvullende behoeftes van Defensie, zoals gepubliceerd in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie, voor de regionale ambities voor energie.
- Zienswijze ACM ontwerp codebesluit prioriteringsruimte transportverzoeken 2025
Op 26 juni jl. heeft de ACM het Ontwerpbesluit Prioriteringsruimte Transportverzoeken gepubliceerd. Vanuit MRE is een reactie opgesteld, die vanwege de zomerperiode via een schriftelijke ronde aan de stuurgroep is voorgelegd. De ACM zal deze zienswijze betrekken bij het opstellen van het definitieve codebesluit. Het nieuwe codebesluit kan mogelijke gevolgen hebben voor ontwikkelingen, omdat de groep die nog een directe aansluiting krijgt veel kleiner wordt. Er zal nog een mail vanuit MRE worden uitgestuurd naar alle gemeenten met uitleg en een oproep om kritisch te kijken naar alle lopende ontwikkelingen.
- Kamerbrief 'Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem'
In deze kamerbrief die voor de zomer door minister Hermans aan de Tweede Kamer is verstuurd, wordt ook ingegaan op het vervolg op de motie Erkens over de samenwerking binnen de RES-regio's (p. 10-11). Zoals al eerder aangegeven wordt gewerkt aan een samenvoeging van de drie interbestuurlijke programma's NP RES, NP LW (lokale warmtetransitie) en het SP IPE (SamenwerkingsProgramma Integraal Programmeren Energiesysteem), in een nieuwe Nationaal Programma Energiesysteem. Daarbij wordt ook gekeken naar de rollen van de RES-regio's en de energyboards.
- Gebouwde omgeving: Vervolg SMP / reactie provincie op brandbrief
De reactie van de provincie is ter kennisname gedeeld. Er vindt afstemming met de provincie plaats om ervoor te zorgen dat onze signalen goed bij het Rijk terecht komen.
- De 'Memo stand van zaken programmaliijn gebouwde omgeving mei 2025' is ter kennisname gedeeld.
Vanuit de coalitie De Groene Zone Isoleren is afgesproken dat over twee weken een breed overleg plaatsvindt met de gemeenten uit de projectgroep (ambtelijk en

bestuurlijk), gevolgd door een bestuurlijke bijeenkomst met alle 19 gemeenten. Gevraagd wordt om zoveel mogelijk de agenda's hiervoor vrij te maken.

- De 'Memo stand van zaken programmalijn warmte mei 2025' is ter kennisname gedeeld.

9. Rondvraag en sluiting

- De gemeente Waalre heeft het poho geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen rond zonnepark Achtereind.
- Oirschot nodigt belangstellenden van harte uit voor de opening van zonnepark Kriekampen op 20 september.

Volgende vergadering(en):

- De volgende vergadering van de stuurgroep energietransitie is gepland op woensdag 22 oktober bij de Metropoolregio Eindhoven.
- De volgende vergadering van het poho energietransitie is gepland op woensdag 19 november bij de gemeente Best.

Actielijst

Actie	Actiehouder	Planning
Poho ontvangt van een terugkoppeling van het BO MIRT en Brainport	MRE	November 2025
Voorzitter neemt contact op met de voorzitter van de Veiligheidsregio over de ontwikkelingen op het elektriciteitsnetwerk	MRE/Voorzitter	z.s.m.
Informerende gemeenten met uitleg over het nieuwe codebesluit van ACM en een oproep om kritisch te kijken naar alle lopende ontwikkelingen	MRE	z.s.m.